

DOLENJSKI GOZDAR

glasilo delavcev
gozdnega gospodarstva
novo mesto

letnik XVIII.

junij 1981

št. 5

Srečanje delavcev GG Novo mesto v Črmošnjicah

Proslava 40-letnice vstaje ter proizvodna in športna tekmovanja. Najuspešnejši sekač Alojz Bobnar. Ekipni zmagovalci v proizvodnem tekmovanju so: Grandovec, Štrumbelj in Fink iz TOZD Gozdarstvo Straža. Najboljši športniki so delavci TOZD Gozdarstvo Črnomelj. Najhitrejši Vinko Longar.

Letošnje srečanje delavcev GG Novo mesto je bilo 6. junija v Črmošnjicah. Zelo dobro so ga organizirali delavci TOZD Gozdarstvo Črmošnjice. Ne prestanto deževje niti megle niso mogle pokvariti slovesnosti in tekmovanja. Kljub slabemu vremenu se je zbralo blizu tristo delavcev GG Novo mesto, mnogi med njimi kot tekmovalci. Tekmovanje v športnih disciplinah se je začelo že v petek popoldne v Novem mestu in se v soboto nadaljevalo v Črmošnjicah, med tem ko je proizvodno tekmovanje potekalo v soboto na lepo pripravljene prostoru v Črmošnjicah.

Letošnje srečanje je bilo posebej tudi 40-letnici vstaje

slovenskega naroda in 40-letnici ustanovitve OF o čemer je v svojem nagovoru spregovoril direktor GG Novo mesto, dipl. ing. Jože Petrič, ki je triinpetdesetim posebno prizadetim delavcem izročil priznanja, nagrade in zlate značke GG dobili Franc Sašek, Lado Turk, Jože Grandovec, Ivan Štrumbelj, Jože Murn, Martin Frulan, Slavo Vukojevič, Martin Krakar, Uroš Kastelic, Peter Barjakovič, Jože Ban, Martin Uhan in Janez Gašperšič (seznam vseh, ki so prejeli priznanja objavljamo posebej v tej številki DG). Srečanje je z nastopom popestril Dolenjski oktet, ki je zapel več narodnih in borbenih pesmi.

Osrednja in najpomembnejša točka programa je ob takih srečanjih tekmovanje gozdnih delavcev sekačev. Nastopilo je 25 tekmovalcev, ki so zastopali vse TOZD in TOK gozdarstva. Za najboljša mesta so se ob že starejših, ki so se uspešno udeležili že več tekmovanj (Bobnar, Grandovec, Štrumbelj) borili tudi mladi in najmlajši kot Izidor Fink, Karl Blatnik in drugi. Prav to pa nam vzbuja upanje, da bo GG Novo mesto tudi v prihodnjih letih dobro zastopano na republiških in zveznih tekmovanjih gozdarjev. Kot kaže bodo mladi, stari komaj osemnajst let, ki se redno šolajo kot gozdni delavci, kmalu kos starejšim tovarišem.

Šesterica za republiško tekmovanje

Najboljši je bil Alojz Bobnar, drugi Jože Grandovec in tretji Izidor Fink. Ker po pravilniku na republiškem tekmo-

Najboljši v sekaškem tekmovanju Alojz Bobnar (TOZD Gozdarstvo Podturn) prejema pokal. (Foto ing. J. Penca).

vanju ne smeta tekmovalci (čeprav sta se uvrstila med prvih šest) Bobnar in Jarc, nas bo 20. junija v Kočevju zastopala naslednja šesterica: Jože Grandovec, Izidor Fink, Luka Djukič, Ivan Štrumbelj, Silvo Krese in Karl Blatnik.

Kot je znano so naši tekmovalci prejšnja leta dosegli že visoke in najvišje uvrstitve na republiških in zveznih tekmovanjih. Čeprav bo nadaljevanje take tradicije za omenjeno šesterico prav gotovo težka naloga pa vseeno upamo, da se bodo tudi tokrat dobro odrezali.

Ekipni zmagovalci Stražani

V ekipnem tekmovanju gozdarjev so zmagali Stražani

(Grandovec, Štrumbelj, Fink), ki so zbrali 1681,50 točk, drugi so bili Podturnčani (Bobnar, Silvo in Domine Krese) s 1506 točkami in tretji Črmošnjičani (Djukič, Dražetič, Bubnič) s 1498,5 točkami. Na visoko četrto mesto so se uvrstili mladi člani druge ekipe TOZD Straža: Blatnik, Šuštar in Gnidovec.

Proizvodno tekmovanje nima le tekmovalnega značaja, temveč je to tudi priložnost za pregled strokovne usposobljenosti naših delavcev ter spodbuda za čim bolj varno in učinkovito delo. Pri vsem tem je še posebno pomembno skrbno in pravilno vzdrževanje orodja, kar močno vpliva ne samo na uvrstitev na tekmovanju temveč tudi na učinkovitost pri vsakdanjem delu.

Prebivalstvo v novomeški občini

Po zadnjih neuradnih podatkih popisa prebivalcev je imela novomeška občina v začetku aprila 1981 že 55.032 prebivalcev in 16.238 gospodinjstev. V občini je 18.313 stanovanj; od tega jih je stalno naseljenih 16.085, ostalo pa so letne hišice in zidanice.

V Jugoslaviji imamo 6,148.000 stanovanj

Po prvih rezultatih popisa prebivalstva, stanovanj in gospodinjstev v letu 1981 ima Jugoslavija 22.354.219 prebivalcev, to je 9,8 odstotka več kot pred desetletji. — Popis je zajel okrog 6.185.000 gospodinjstev, kar je 15,1 odst. več kot leta 1971. Število stanovanj se je v preteklem desetletju povečalo za 21,9 odst., tako da živimo Jugoslavlani zdaj v 6.148.000 stanovanjih. Imamo pa tudi 331.833 stanovanj za počitek in rekreacijo oziroma vikendov.

Spominjamo se slavnih dni

IZ NAGOVORA DIREKTORJA DIPL. ING. JOŽETA PETRIČA NA SREČANJU DELAVCEV GG V ČRMOŠNJICAH DNE 6. 6. 1981

Letos praznujemo nadvse pomembne jubileje: 40-letnico ustanovitve OF slovenskega naroda in 40-letnico vstaje vseh narodov in narodnosti Jugoslavije. Ob takih priložnostih se spominjamo tistih težkih časov iz naše zgodovine, ko smo bili obsojeni na suženjstvo in ko nam je grozil nacionalni propad. Zahvaljujoč KPJ, ki je s Titom na čelu pozvala vse narode Jugoslavije k oboroženemu odporu, se to ni zgodilo. V NOB smo dali 1,7 milijona človeških žrtev in imeli ob osvoboditvi leta 1945 povsem porušeno domovino. Takoj smo se lotili obnove, elektrifikacije in gradnje težke industrije. Čeprav smo pri vsem tem imeli velike težave, med katerimi naj omenim samo resolucijo IB in gospodarsko blokado, ki ji je sledila, smo vse te težave pod Titovim vodstvom

uspešno prebrodili, uvedli leta 1950 delavsko samoupravljanje in gradili do danes popolnoma novo socialistično samoupravno družbo, ki je edinstvena v svetu in v kateri delavec sam odloča o ustvarjenem dohodku in njegovi delitvi.

Žal z bolečino v srcih ugotavljam, da že dobro leto dni ni več med nami našega dragega tovariša Tita, ki je bil kot voditelj države in tvorec neuvrščenega gibanja tako zelo priljubljen v naši domovini in širom po svetu. Tito je odšel, njegove ideje o bratstvu in enotnosti pa so ostale in ob slovesu, v začetku lanskega maja, smo Titu obljubili, da bomo zvesto stopali po njegovi poti.

Današnje srečanje v Črmošnjicah bo tako pomenilo skromen prispevek k počastitvi 40-letnice ustanovitve OF slo-

venskega naroda in 40-letnice vstaje narodov Jugoslavije.

Naši delavci uspešni na republiških in zveznih tekmovanjih

Spregovoril bi rad o naših proizvodnih oziroma sekaških tekmovanjih. Ta so postala že tradicionalna in zanje velja precejšnje zanimanje, zlasti od taktokrat ko smo se dogovorili, da bo vsako leto prevzela organizacijo tekmovanj druga TO. Doslej je bilo 9 republiških tekmovanj in letos 20. junija bo v Kočevju deseto po vrsti. Pred vsakim republiškim tekmovanjem smo organizirali naše izbirno tekmovanje in prvih 6 uvrščenih tekmovalcev je zastopalo naše barve na republiškem tekmovanju. Tam smo po vrsti (od leta 1964 v Ljubnem do 1980 v Črni na Koroškem) ekipno dosegli naslednje uvrstitve: 7. - 9. - 12. - 5. - 2. - 1. - 4. - 1. in zopet 1. mesto. Pri tem so naši posamezniki posegli tudi po najvišjih lovorikah. Tako Štrumbelj in Grandovec. Naj omenim, da je postal leta 1970 na 8. tekmovanju gozdarjev Jugoslavije v Rogški slatini državni prvak Ivan Štrumbelj, leta 1979 pa je v Osijeku na 17. tekmovanju Grandovec zasedel 2. mesto. Nekoliko smole smo imeli na 7. republiškem in 16. zveznem tekmovanju v Novem mestu, kjer se, kljub domačemu terenu in publiki, niso ravno preveč odrezali. Uvrstitev smo popravili v naslednjih 2 letih, ko smo na Črnem vrhu nad Idrijo (1979) in v Črni na Koroškem (1980) osvojili zaporedoma 1. mesto v ekipni uvrstitvi.

Tekmovanje sekačev tudi prispevek za varstvo pri delu

Pri sekaških tekmovanjih že vrsto let opažamo, da imajo več uspeha starejši delavci, ki znajo presoditi, kaj se jim bolj izplača: ali kvaliteta ali čas in ki znajo ohraniti tudi mirnejše živce. Mlajši se z redkimi izjemami le težko prebijajo v vrh. Iz tega lahko sklepamo, da imajo spretnost, premišljenost in mirni živci prednost pred naglico in nervozo. To velja seveda tudi pri napornem delu v gozdu, kjer se žal dogaja, da želja za večjim zaslužkom in s tem naglica povzroči take nesreče. Ne morem mimo tega, da ne bi omenil žalostnega dejstva, ko smo v razdobju dobrega pol leta imeli

kar 3 težke nesreče, od katerih se je ena končala s smrtjo, druga pa bo po vsej verjetnosti imela za posledico težko invalidnost. Zato moramo varstvu pri delu, zlasti pa preprečevanju nesreč, posvečati več pozornosti. K temu naj bi pripomogla tudi naša tekmovanja.

Rekreacija — ne samo enkrat na leto

Nič manj kot sekaška so zanimiva tudi športna tekmovanja. Včeraj in danes so se tekmovalci naših TO in DSSS pomerili v šestih disciplinah. Podobno kot v sekaških tekmovanjih, smo tudi na tem področju dosegli že prav lepe uspehe. Toda, resnici na ljubo povedano, zadnje čase ugotavljamo, da dejavnost našega športnega društva „Gozdar“ upada. Pred kratkim je o tem razpravljala sindikalna konferenca naše DO. Delovanje športnega društva moramo poživiti, ga finančno podpreti in razvijati tiste panoge športa in rekreacije, ki so našim delavcem najbolj potrebne. Čeprav naši delavci delajo v gozdu, so prav tako potrebni rekreacije, kot delavci, ki delajo v tovarnah na tekočem traku. Če bomo tako zastavili športno in rekreativno dejavnost, potem se ni bati, da bi na tem področju še naprej vladalo mrtvilo. Možnosti za to imamo. Potrebna je samo dobra volja in čut za dobro organiziranost. Aktivnost na tem področju pa se ne sme pokazati samo na vsakoletnih športnih tekmovanjih GG Novo mesto, ampak tudi ob drugih priložnostih, kot so sindikalna športna tekmovanja, smučanje, kegljanje itd.

Današnja skromna slovesnost je lepa priložnost, da se spomnimo tudi vseh tistih naših sodelavcev, ki so s svojim požrtvovalnim delom pripomogli k doseženim rezultatom naše DO. V skladu s samoupravnim sporazumom o podeljevanju denarnih nagrad, priznanj in zahval, je na predlog IO osnovnih organizacij ZSS, komisija za odlikovanje pri GG Novo mesto odločila, da se letošnja priznanja in zahvale podeli 53 najboljšim delavcem naše DO.

Tovarišice in tovariši! Nagracjem priskrbo čestitam k priznanjem in jim zaželim pri njihovem nadaljnjem delu še veliko uspehov in osebnih sreč. Skromna priznanja naj vam bodo v spodbudo za čim uspešnejše opravljanje del in nalog na vaših delovnih mestih.

Dvoje pogledov v bukov drogovnjak v oddelku 109 gospodarske enote Drvodelnik. V letih 1928–1934 so bili sestoji v Drvodelniku posekani. Kljub snegolomu (leta 1952, 1957) pa se je ob pomoči gozdarjev po nekaj redčenjih razvil lep bukov drogovnjak. Minulo delo gozdarjev je rodilo lepe sadove. (Foto Viktor Turk).

REZULTATI TEKMOVANJA SEKAČEV ČRMOŠNJICE 1981

Dosež. mesto	Št.	Tekmovalec	Doseženo število točk po disciplinah							TOZD, TOK	
			razst. m. žage	komb. prežag.	zasek	defin. podžag.	klešč. vej	balon preciz.	balon prežag.		skupaj
1.	25	Alojz Bobnar	63	117	112	113	64	40	93,50	602,50	TOZD Podturn
2.	5	Jože Grandovec	61	129	110	108	50	40	84,50	582,50	TOZD Straža
3.	27	Izidor Fink	58	112	99	102	68	40	74,50	553,50	TOZD Straža
4.	16	Luka Djukić	56	111	111	96	54	40	78,50	546,50	TOZD Črmošnjice
5.	21	Ivan Strumbelj	54	116	108	113	62	10	82,50	545,50	TOZD Straža
6.	17	Mirko Jarc	53	129	90	104	52	20	76,50	524,50	TOK Novo mesto
7.	20	Silvo Krese	61	119	88	90	52	20	81,50	511,50	TOZD Podturn
8.	23	Karel Blatnik	57	111	94	116	46	-	86,00	510,00	TOZD Straža
9.	8	Junus Marošlić	56	125	99	87	50	20	68,50	505,50	TOZD Podturn
10.	26	Čedo Ivančević	50	58	114	116	34	40	88,00	500,00	TOZD Črnomelj
11.	4	Nikola Bubnič	55	100	104	89	28	40	82,00	498,50	TOZD Črmošnjice
12.	22	Domine Krese	64	90	75	92	46	20	95,00	482,00	TOZD Podturn
13.	12	Marjan Kump	56	100	107	76	44	20	77,50	480,50	TOZD Novo mesto
14.	1	Alojz Pečjak	55	88	62	97	40	40	85,00	467,00	TOK Novo mesto
15.	19	Boris Pakar	36	122	93	72	52	20	71,50	466,50	TOZD Podturn
16.	14	Ivo Sabić	46	100	79	87	50	20	82,00	464,00	TOZD Črnomelj
17.	24	Marjan Gnidovec	54	98	58	96	58	20	78,50	462,50	TOZD Straža
18.	11	Sime Dražetić	59	117	53	77	56	-	61,50	463,50	TOZD Črmoš.
19.	10	Jože Zagar	45	88	103	84	46	-	81,00	447,00	TOZD Novo m.
20.	15	Anton Suštar	50	85	89	84	42	20	56,00	426,00	TOZD Straža
21.	6	Alojz Turk	50	71	100	95	50	-	52,00	418,00	TOZD Novo mesto
22.	18	Jože Bratković	53	93	99	89	42	-	40,00	416,00	TOZD Novo m.
23.	3	Aščič Lovro	48	69	97	85	42	10	55,50	406,50	TOZD Podturn
24.	13	Rado Biličić	47	106	-	92	40	-	46,50	331,50	TOZD Črnomelj
25.	9	Jože Hočevar	40	75	58	59	42	-	53,00	327,50	TOK Novo mesto
Največje možno število dosegljivih točk			70	130	130	136	84	40	100	690	

Pred začetkom tekmovanja je zbrane nagovoril Janez Šebenik, vodja TOZD Gozdarstvo Črmošnjice, ki je bila letos prireditelj srečanja delavcev GG Novo mesto.

Od natančnega podžaganja je odvisno, če bo drevo padlo v namenjeno smer. Pri delu je Tone Hočevar iz TOK Gozdarstvo Novo mesto.

Kleščenje vej je delo, pri katerem so še posebno potrebna spretnost, hitrost in natančnost. Tekmuje Alojz Turk (TOZD Gozdarstvo Novo mesto), sodita pa Jože Berus in Franc Janež.

Luka Djukić (TOZD Gozdarstvo Črmošnjice) pri obračanju lista motorne žage. Uvrstil se je na četrto mesto.

Grandovec je bil letos drugi. Pri prerezu na podlagi ga opazujeta sodnika Peteh in Stariha.

S pomočjo matematičnih metod (model) so v Ameriki proučevali vplive dolgotrajnega onesnaževanja ozračja na gozdne združbe listavcev. Izračunana je občutljivost raznega drevja in grmovja, ki

so ga razvrstili v tri skupine: malo, srednje in močno občutljive vrste. Podana je celo napoved o manjšanju sestave in biomase gozda zaradi onesnaženja okolja v prihodnjih 500 letih.

Najboljšo ekipo ima Črnomelj

Športni del tekmovanja gozdnega gospodarstva Novo mesto za leto 1981

Organizator tekmovanja v letošnjem letu je bila temeljna organizacija združenega dela Gozdarstvo Črmošnjice. Tekmovanje je bilo razdeljeno v dva dela: tekmovanje v šahu, streljanju in kegljanju je bilo že v petek, 5. 6. 1981, v Novem mestu, tekmovanja v metu krogle, krosu in vlečenju vrvi pa so bila v soboto, 6. 6. 1981, v Črmošnjicah.

Večina temeljnih organizacij se je udeležila tekmovanja v vseh športnih panogah, čeprav so bili pogoji za tekmovanje v soboto zelo slabi saj je med vsem tekmovanjem deževalo. Vendar pa sta te slabe pogoje premagali borbenost in srčnost tekmovalcev, ki so bili odločeni, ne glede na okoliščine, priboriti čim več točk svoji ekipi oz. temeljni organizaciji. Ob tem ne gre pozabiti gledalcev, ki so vztrajali na dežju in glasno spodbujali svoje ekipe. Tako tudi dobri rezultati niso izostali. Med ekipami posebej omenjam

ekipo TOZD Gozdarstvo Črmošnjice, ki je bila zopet nepremagljiva v vlečenju vrvi, ter kegljaško ekipo TOK Gozdarstvo Novo mesto, ki ji je uspelo, da je premagala ekipo DSSS. Med posamezniki pa gre prav gotovo pohvala Niku Golešu, ki je zmagal v kegljanju z odličnim rezultatom – 223 podrtimi keglji, ter Janezu Sašku, ki je postal zmagovalac v šahu, ne da bi izgubil en sam dvoboj.

Najbolj izenačeno in hkrati najboljšo ekipo pa je imela TOZD Gozdarstvo Črnomelj, ki je tako osvojila prvo mesto v športnih disciplinah.

Tekmovanje je pokazalo, da so naši delavci vneti za šport in da imamo dobre tekmovalce. Treba jih je le organizirati in prepričan sem, da bomo tudi na drugih tekmovanjih, v sindikalnih in ostalih športnih srečanjih, vedno sodelovali in dosegali dobre rezultate.

Rezultati tekmovanja skupno v vseh športnih disciplinah

1. mesto TOZD Gozdarstvo Črnomelj	127 točk
2. mesto DSSS	114 točk
3. mesto TOZD Transport in gradnje	97 točk
4. mesto TOZD Gozdarstvo Novo mesto	88 točk
5. mesto TOZD Gozdarstvo Črmošnjice	86 točk
6. mesto TOZD Gozdarstvo Straža	86 točk
7. mesto TOK Gozdarstvo Novo mesto	80 točk
8. mesto TOK Gozdarstvo Črnomelj	73 točk
9. mesto TOZD Gozdarstvo Podturn	57 točk
10. mesto TOZD Vrtnarstvo in hortikultura	17 točk
11. mesto TOK Gozdarstvo Trebnje	11 točk

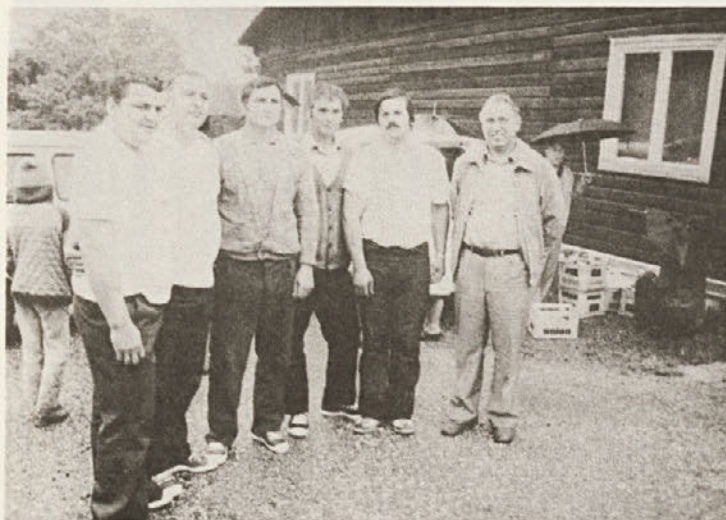
Rezultati tekmovanja po posameznih športnih disciplinah:

Šah – ekipno

1. mesto – DSSS	27 točk
2. mesto – TOZD Gozdarstvo Črnomelj	24,5 točk
3. mesto – TOZD Gozdarstvo Straža	20 točk

Šah – posamezno

1. mesto – Sašek Janez, DSSS	16 točk
2. mesto – Alojz Jarc, TOK Gozdarstvo Novo mesto	15,5 točk
3. mesto – Boris Fabjan, TOZD Gozdarstvo Črnomelj	14,5 točk

Vlečenje vrvi je pritegnilo največ gledalcev, ki so svoje zastopnike bučno spodbujali. Na sliki: ekipa TOZD Gozdarstvo Črnomelj, ki se je kar dobro odrezala (4. mesto).

Tudi letos so bili najmočnejši pri vlečenju vrvi Črmošnjičani. Premagali so vse ekipe.

Streljanje – ekipno

1. mesto – DSSS	416 krogov
2. mesto – TOZD Gozdarstvo Novo mesto	382 krogov
3. mesto – TOZD Gozdarstvo Črnomelj	371 krogov

Streljanje – posamezno

1. mesto – Primož Bobnar, DSSS	158 krogov
2. mesto – Jože Barič, TOZD Gozdarstvo Črnomelj	143 krogov
3. mesto – Janez Jereb, TOZD Gozdarstvo Novo mesto	137 krogov

Kegljanje – ekipno

1. mesto – TOK Gozdarstvo Novo mesto	759 podrtih kegljev
2. mesto – DSSS	721 podrtih kegljev
3. mesto – TOZD Gozdarstvo Črnomelj	703 podrtih kegljev

Kegljanje – posamezno

1. mesto – Niko Goleš, TOK Gozdarstvo Trebnje	223 podrtih kegljev
2. mesto – Janez Rustja, DSSS	222 podrtih kegljev
3. mesto – Adi Štor, TOK Gozdarstvo Novo m.	215 podrtih kegljev

Med močnejšimi v metu krogle je Alojz Jarc (TOK Gozdarstvo Novo mesto).

Konferenca OO ZS: Še bolj zavzeto!

Najuspešnejša TO – TOZD „Gozdarstvo“ Straža. Najuspešnejši delavec Tine Furlan iz TOZD „Gozdarstvo“ Podturn.

Osnovna organizacija zveze sindikatov GG Novo mesto je imela 21. 4. 1981 letno konferenco, na kateri smo obravnavali važnejša dela OOZS.

Kritično je ocenila delo IO OOZS in delo njihovih predsednikov ter priporočila aktivnejše delo znotraj TOZD.

Konferenca je sprejela poročilo o delu OOZS v letu 1980 in program za leto 1981. Poseben poudarek bo treba posvetiti naslednjim področjem:

- uveljavljanju samoupravnih, družbenoekonomskih in družbenopolitičnih odnosov,
- planiranju,
- uveljavljanju načela delitve po delu in rezultatih dela,
- zaposlovanju in delovnim razmerjem,
- zaposlovanju in delovnim razmerjem,
- uveljavljanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov

v stanovanjskem gospodarstvu, – zagotavljanju zdravih, varnih in humanih delovnih in življenjskih razmer delavcev,

- izobraževanju in usposabljanju delavcev – delegatov in delegacij,
- kulturi,
- oddihu in športni rekreaciji,
- samoupravnemu obveščanju delavcev,
- ohranjanju tradicij delavskega gibanja,
- splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti,
- pomoči delavcem.

Konferenca OOZS je sprejela predlog, da se za celotno DO GG Novo mesto ustanovi izvršilni odbor za varstvo pri delu.

Člani konference so razpravljali tudi o uporabi počitniškega doma v Novigradu skupaj z DO Gorjanci in sprejela sklep o nadaljnjem sodelovanju.

IO OOZS naj organizirajo javno razpravo in referendum o uskladitvi pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo z družbenim dogovorom.

Sprejet je bil tudi sklep o poživiti športa in rekreacije v naši DO in predlaga ŠD „Gozdar“, da čimprej skliče občni zbor in izdela program dela.

Obravnavali smo pritožbe na razdelitev stanovanjskih kreditov ter zastopali mnenje komisije, ki si je ogledala stanovanja.

Podprli smo predlog o usmerjenem izobraževanju v gozdarstvu, v katerem naj se učencem, ki obiskujejo šolo za poklic gozdarja, prizna za zadnji letnik delovna doba.

Konferenca je predlagala za najuspešnejšo TO GG Novo mesto TOZD Gozdarstvo Straža, za najuspešnejšega delavca pa Tineta Furlana, traktorista na TOZD Podturn.

STANE PIRC

Zahvala za denarno pomoč

Jože Gorše, Podturn 36, zaposlen kot voznik pri spravi lesa, se zahvaljuje delavskemu svetu in vsemu kolektivu TOZD „Gozdarstva“ Podturn za denarno in drugo pomoč ob izgubi konja. V nekaj manj kot treh letih so mi poginili trije konji, s katerimi sem vlačil les iz gozda do kamionske ceste.

Hitra in nesebična pomoč pri nabavi drugega konja mi zato mnogo pomeni, saj lahko tako po krajši prekinitvi zopet opravljam delo, ki me veseli in je vir mojega življenjskega obstoja.

JOŽE GORŠE

Nagrade, priznanja in zahvale

1. Za požrtvovalno delo in izredne uspehe na področju dviga produktivnosti, racionalnosti poslovanja, prihrankov pri materialu, organizacije poslovanja, varovanja družbenega premoženja ter za tvorno delo v organih samoupravljanja in družbenopolitičnih organizacijah je prejelo denarne nagrade, pismena priznanja in zlate značke delovne organizacije 13 delavcev:

Franc Sašek, TOZD Gozdarstvo Novo mesto, Lado Turk, TOZD Gozdarstvo Straža, Jože Grandovec, TOZD Gozdarstvo Straža, Ivan Štrumbelj, TOZD Gozdarstvo Straža, Jože Murn, TOZD Gozdarstvo Podturn, Martin Furlan, TOZD Gozdarstvo Podturn, Slavo Vukojevič, TOZD Gozdarstvo Črmošnjice, Martin Krakar, TOZD Gozdarstvo Črnomelj, Uroš Kastelic, TOK Gozdarstvo Novo mesto, Peter Barjakovič, TOK Gozdar-

stvo Črnomelj, Jože Ban, TOZD Transport in gradnje, Martin Uhan, TOZD Vrtnarstvo in hortikultura in Janez Gasperšič, DSSS.

2. Za požrtvovalno delo, ki je pripomoglo k boljšim rezultatom poslovanja in upravljanja, za družbeno aktivno delo v delovni organizaciji in izven nje ter za dopisovanje v interno glasilo Dolenjski gozdar je prejelo pismena priznanja in srebrne značke delovne organizacije 19 delavcev:

Jože Lipaj, TOZD Gozdarstvo Novo mesto, Polde Cvelbar, TOZD Gozdarstvo Novo mesto, Izidor Fink, TOZD Gozdarstvo Straža, Franc Štravs, TOZD Gozdarstvo Straža, Alojz Pekolj, TOZD Gozdarstvo Straža, Miha Fabjan, TOZD Gozdarstvo Podturn, Niko Goleš, dipl. ing., TOZD Gozdarstvo Podturn, Maks Štublar, TOZD Gozdarstvo Črmošnjice, Luka Djukič, TOZD Gozdarstvo Črmošnjice, Alojz Starc, TOZD Gozdarstvo Črnomelj, Viktor Štukelj, TOZD Gozdarstvo Črnomelj, Franc Vraničar, TOZD Gozdarstvo Črnomelj, Rajko Lavrič, TOK Gozdarstvo Novo mesto, Jože Verce, TOK Gozdarstvo Trebnje, Matija Mazovec, TOZD Transport in gradnje. (Nadaljevanje na 54. str.)

JOŽE KOVAČIČ

EKIPNA UVRSTITEV SEKAČEV (ČRMOŠNJICE 81)

Zap. št.	TOZD – TOK	št. točk	člani ekipe
1.	TOZD Straža	1681,5	Grandovec, Štrumbelj, Fink
2.	TOZD Podturn	1596,0	Bobnar, Silvo Krese, Domine Krese
3.	TOZD Črmošnjice	1489,5	Đukič L., Dražetič, Bubnič
4.	TOZD Straža II. ekipa	1398,5	Šuštar, Blatnik, Gnidovec
5.	TOZD Podturn II. ekipa	1378,5	Pakar, Marošlič, Aščič
6.	TOZD Novo mesto	1345,5	Turk, Žagar, Kump
7.	TOK Novo mesto	1318,5	Jarc, Hočevar, Pečjak
8.	TOZD Črnomelj	1295,50	Ivančevič, Šabič, Biličič

Med trinajstimi, ki so prejeli zlato značko, priznanje in nagrado je tudi Franc Sašek (TOZD Gozdarstvo Novo mesto).

(Nadaljevanje s 53. str.)

Jose Gavranovič, TOZD Transport in gradnje, Ivanka Sušin, TOZD Vrtnarstvo in hortikultura in Vera Mazovec, DSSS.

3. Za izredno prizadevanje pri delu, za dosežene nadpovprečne uspehe in za požrtvovalno delo v organih samoupravljanja in v družbenopolitičnih organizacijah je prejelo pismene zahvale in bronaste značke delovne organizacije 21 delavcev:

Feliks Zabukovec, TOZD Gozdarstvo Novo mesto, Jože Turk, TOZD Gozdarstvo Novo mesto, Franc Kulovic, TOZD Gozdarstvo Novo mesto, Franc Novak, TOZD Gozdarstvo Straža, Milan Bradač, TOZD Goz-

darstvo Straža, Jože Nose, TOZD Gozdarstvo Podturn, Anica Šercej, TOZD Gozdarstvo Podturn, Slobodan Rajlič, TOZD Gozdarstvo Podturn, Hasan Hadžič, TOZD Gozdarstvo Črmošnjice, Avgust Križe, TOZD Gozdarstvo Črmošnjice, Anton Bobaš, TOZD Gozdarstvo Črnomelj, Vinko Dandič, TOZD Gozdarstvo Črnomelj, Franc Petrovčič, TOZD Gozdarstvo Črnomelj, Jože Hočevar, TOK Gozdarstvo Novo mesto, Franc Hočevar, TOK Gozdarstvo Trebnje, Franc Šmajdek, TOZD Transport in gradnje, Ivan Ravbar, TOZD Transport in gradnje, Alojz Serini, TOZD Vrtnarstvo in hortikultura, Vida Ban, DSSS in Martin Bele, DSSS.

Francu Janežu izroča pokal za dosežene uspehe TOZD Gozdarstva Črnomelj direktor Jože Petrič.

jem, se tudi on ustavi in me opazuje. Zaderem se na vse grlo in krilim z rokami (to je bila gotovo velika napaka – moral bi mirovati). Vidim, da se pripravlja, kje me bo najprej dosegel. Hitro se obrnem, odvržem nahrbtnik in se spustim v dir navzdol.

„Da mi le očala ne izpadejo,“ pomislim, ko preskakujem ovire do vlake, „potem bo lažje, pa tudi delavci so vse bližje.“

Tik nad njima se ustavim. Onadva, Koncilja in Papež, mirno obdelujeta podrto jelko. Slišim Papeža, ki pravi: „Kaj če ni Čibelj naletel na medveda. Si slišal neko vpitje?“ Pravi sodelavcu. „Sedaj je že vse v redu“, se jima oglašim čisto zraven. „Dobro sta uganila, medved je bil,“ in jima na kratko povem, kako je bilo. „Ja seveda, pravi Koncilja, „saj ima tu gori svoj brlog. Počasi začenjam razumovati, da sem mu nepovabljen prišel v goste in zato se ni dal. „Mogoče ima celo mladiče? ugibamo. Ko si malo opomorem, se ponovno odpravim navzgor. Delavca mi svetujeta, naj vzamem s seboj sekuro. Jaz sem bil bolj za motorno žago. Mislim si, da jo bom pregnal z ropotom. Približno sredi poti se ustavim in poslušam – nekaj lomasti – gotovo ima opraviti z nahrbtnikom. „Nak, ne grem blizu!“ Vrnem se k delavcema. Takoj sta pripravljena iti z menoj. S seboj vzamemo motorno žago in počasi lezemo v hrib ter spotoma prisluškujemo.

O medvedu ni sledu, o nahrbtniku tudi ne. „Kje pa je to bilo?“ me sprašujeta sode-

lavca. „Ja, tu nekje sem odvrigel nahrbtnik“ in nadaljujemo z iskanjem. „Glej ga, tukaj je!“ se oglasi Papež. Takoj opazim, da je medved napravil temeljito inventuro, saj je vso vsebino razmetal (dnevnik, številnico, mapo s plani, porcije, busolo). Kladivo leži celo nekaj metrov vstran. Torbo, v kateri sem imel važne papirje, pa mi je raztrgal. Pri tej preiskavi pa je našel za sebe le jabolko, ki sem ga imel v žepu nahrbtnika za posladek po malici.

Koncilji nikakor ni šlo v glavo, kako je mogel tako lepo odvezati nahrbtnik in je le z vsebino bolj nerodno ravnal. Kot dober lovec je ugotovil, da so bili tudi mladiči zraven. Res je bilo videti nekaj sledi čez gosto zelišče.

Ko zberemo vse predmete, se vrnemo – onadva k svojemu delu, jaz pa do naslednje delovne skupine – to je k traktoristoma, ki vlačita les v odd. 14. Tudi njima povem, kaj sem pred kratkim doživel, pa me hudomušni Tine podraži: „Ga je kaj v hlačah?“

Skoraj vsak delavec, s katerim se pogovarjam o tem, je že doživel srečanje z medvedom, seveda vsak na svoj način. „Dobro si napravil, da si odvrigel nahrbtnik!“ mi pravijo, ko se peljemo v Stražo na sestanek delovne skupnosti.

Tu imamo na dnevnem redu tudi predavanje sekretarja Markoviča o NNNP. Mene je danes medved sicer presenetil, vendar mi ga je uspelo prelističiti. Bo tako tudi kdaj drugič?

FRANC ČIBELJ

Srečanje z medvedom

Prvi delovni teden v maju se je iztekal. V petek zjutraj, 8. maja 1981, sem sklenil pregledati najprej spravilo oblovine iglavcev in listavcev s Timberjackom v odd. 28 a. Pregledati sem moral tudi, če je kaj jelovih sušic v odd. 15 do 29.

Spravilo s težkim strojem poteka po zaslugi tov. Povšeta uspešno. Ta spretno krmari po ozki vlaki navzgor, da bi se čimprej približal lesu, ki leži v strmem bregu.

Delavca Vinko in Tone se mučita z vlačanjem težke vrvi čez skale in kupe vej. „Poskusita potegniti še do tja“, jima prigovarjam, da bi čim manj lesa ostalo za ročno spravilo. „Bova poskusila“, obljubita. Sekaču Skufci pa naročim, naj poseka nekaj močno poškodovanih dreves. Sprva nekoliko godrnja, nato se le odpravi z motorno žago v breg in opravi nalogo.

Odpravim se dalje k minerju Vidmarju, ki gradi vlako. Skupaj s pomočnikom Jožetom pripravljata zažigalne vrvice. „Z menoj greš, da ti pokažem, kje so vlake označene“. Tako Jože-

tu pokažem ves sistem vlak v odd. 28, ki jih je treba usposobiti za spravilo s traktorjem. Ko pregledujem odd. 29 ugotovim, da jelovih sušic ni veliko, pač pa je polomljenih precej vrhov bukev – nosilcev sestoja. To me spravi v slabo voljo, ko pomislim, da smo pred kratkim redčili in s tem omogočili neovirano rast tem drevsom.

Pod „kraljico“, ki je le še bled spomin nekdanje mogočne jelke, se spustim po strmini navzdol proti odd. 15. Nekajkrat se za hip ustavim in ogledujem za jelovimi sušicami. Naenkrat zaslišim nekakšen šum za seboj. „To ni srna, tudi človek ne more biti tu“, pomislim. Ozrem se. „A tako, ti si!“ Dobrih trideset metrov malo levo nad menoj zagledam kosmatinca, ki radovedno (vsaj zdelo se mi je tako) skaklja proti meni. Nato se ustavi in ovohava okrog sebe. „Najbolje, da zbežim, delavci niso daleč“, pomislim. Res se poženem kakih dvajset – trideset metrov in se spet ozrem. „Glej ga zlodja – naravnost proti meni jo maha!“ Ko opazi, da miru-

Naši delegati v raznih SIS

Na 8. seji delavskega sveta GG Novo mesto 22. aprila so delegati naše DO poročali o svojem sodelovanju z različnimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi. V Dolenjskem gozdarju objavljamo nekatera izmed teh poročil

Posebna raziskovalna skupnost za gozdarstvo, lesarstvo, papirništvo in grafiko (PORS 5).

Na pobudo združenega dela so pod okriljem Raziskovalne skupnosti Slovenije posebni iniciativni odbori izdelali osnut-

ke samoupravnih aktov o ustanovitvi panožnih raziskovalnih skupnosti. Ena izmed njih je tudi v naslovu imenovana PORS 5.

Namen ustanovitve je bil predvsem v tem, da v okviru stvarnih potreb in možnosti določene panoge gospodarstva z dogovarjanjem združujejo sredstva za raziskave, ki so panogi za njen razvoj nujno potrebne, da te raziskave usmerjajo in spremljajo. Tako je, denimo, gozdarstvo zainteresirano za raziskave:

- na področju spoznavanja naravnih gozdno regeneracijskih trendov,
  - proučevanja vplivov različnih gozdnogojitvenih intervencij za krepitev lesnoproizvodnih funkcij gozda,
  - proučevanje semen in sadik,
  - ugotavljanje proizvodnih zmogljivosti rastišč,
  - proučevanje organizacije dela v gozdu zlasti v pogledu manjšanja škodljivih posledic na zdravje delavcev,
  - proučevanje metodologije planiranja in načrtovanja.
- Izvajalec raziskav je Inštitut za

gozdno in lesno gospodarstvo ter VTOZD za gozdarstvo biotehniške fakultete, uporabniki pa Gozdna gospodarstva, splošno združenje gozdarstva, republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter republiški komite za varstvo okolja.

Lesarstvo zanima področje mehanskih, anatomskih raziskav lesa, da bi uspešneje vrednotili les v procesih toplotne obdelave, dimenzionalne stabilnosti lesa itd. Papirništvo je zainteresirano na raziskavah tehnoloških možnosti racionalne predelave lesa v celulozo, možnosti predelave odpadkov in manj vrednih vrst lesa itd.

Raziskave na področju grafike bodo usmerjene na izbiro metod za preizkušanje papirja in tiskarskih barv.

K samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi so naše temeljne organizacije pristopile v decembru 1980, v celotni panogi pa je pristopila velika večina podpisnikov. Ustanovna seja skupščine je bila decembra 1980. Na drugi seji aprila 1981 so delegati sprejeli dokončna besedila samoupravnih aktov, izvolili kandidate v samoupravna telesa skupščine ter sprejeli okvirni plan raziskav za obdobje 1981-1985. Ugotavljamo, da je skupnost zaživela, da je resno zastavila svoje delo, naloga nas

(Nadaljevanje na 56. str.)

Človek ogroža gozd

Prideš v gozd! Povsod te spremljajo napisi: VARUJMO NAŠ GOZD, VSE ZA ZDRAVO OKOLJE, VARUJMO GOZDOVE PRED POŽARI.

Ali to kdo upošteva? Ali je komu mar, kaj bo ostalo za njim? Ali se bo zelenje kopal v zlatem soncu, ali bo venelo in se dušilo pod pločevinkami, papirjem, zarjavelim železom? Ali kdo pomisli na posledice, predno odvrže žareč cigaretni ogorek v suho travo, v listje? Nihče!

Le kako naj bi nas drugače na vsakem koraku, na vsakem prehodu v naravo spremljali stari štedilniki, zarjavelo železo, neuničljiva plastika, konzervne škatle? Ali bi nas še vedno neprijazno sprejela črnina požganega gozda, če bi vsak, preden bi odvrnil cigaretni ogorek, pomislil na posledice?

A kaj, ko nihče nič ne misli!

Poglavitno je udobje v naslonjaču pred televizorjem, zabava, dobro počutje in zadovoljstvo. Vendar: Kako dolgo bo to še trajalo, če bomo govorili eno, delali pa drugo. To ne bo človeštvu in gozdu popolnoma nič pomagalo.

Ljudje bomo še naprej gledali le na svoje udobje, govorili o varstvu narave, odmetavali odpadke v zadnje zelenje. Življenje bo še naprej odmiralo in preživeli bodo le stroji, ki ne potrebujejo svežega zraka, in pomirjajočega okolja. In s tem bo končano obdobje živih bitij.

Kako klavrno: brez gozdov, brez zelenih travnikov, brez bistrih voda, brez kisika, brez...

BINE ŠMUK

Novo spominsko obeležje NOB v Podturnu

V soboto, 23. maja, smo imeli v Podturnu veliko slovesnost. V okviru prireditve v počastitev krajevnega praznika krajevnih skupnosti Dol. Toplice je bil v vasi, takoj nad cestnim ovinkom pri izvru Radešice, odkrit spomenik padlim borcem VDV brigade in trem žrtvam iz vrst medvojnih pionirjev topliške doline. Prireditve so se udeležili tudi predsednik predsedstva SFRJ Sergej Krajgher, članica sveta federacije Lidija Šentjurs, Franc Leskošek - Luka ter Franc Šali.

Spomenik, ki ga predstavlja z reliefi okrašen hrastov steber, so izdelale nadarjene roke učencev zavoda za slušno prizadeto mladino iz Ljubljane. Postavljen je na zelo lepem in dobro vidnem mestu. Podturniški gasilci pa so uredili okolico doma

in asfaltirali svoj prireditveni prostor.

Prireditve omenjam tudi zato, ker je prizadevnemu gradbenemu odboru, gasilskemu društvu in sekciji medvojnih pionirjev „mladi partizani“ z denarnim prispevkom priskočila na pomoč tudi naša TOZD „Gozdarstvo“ Podturn. Bili smo tudi pokrovitelj prireditve. V bližini spomenika smo osnovali še nasad „88 dreves tovariša Tita“, osem lepih omorik pri spomeniku pa je prispeval TOZD „Vrtnarstvo in hortikultura“.

Prav zaradi tega je čast odkritja spomenika pripadla predstavniku naše TOZD. Obenem smo sprejeli nalogo, da bomo še nadalje skrbeli za spominsko obeležje.

ing. SLAVKO KLANČIČAR

V Podturnu so 23. maja postavili lep spomenik padlim borcem VDV brigade in trem pionirjem iz Topliške doline (Foto Alojz Puhar).

O delu naših delegatov

Poročilo Franca Markoviča na seji delavskega sveta 22. 4. 1981

Tudi mi smo se pripravljali na kongres samoupravljalcev Jugoslavije, ki bo junija v Beogradu. V pripravah smo se odločili, da pregledamo delovanje delegatskega sistema v naši delovni organizaciji. V analizo smo zajeli delo tistih delegatov DSSS in TOZD oziroma TOK, ki jih je imenoval delavski svet. Iz poročil, ki so jih pripravili delegati, ugotovljamo določen napredek pri uveljavljanju delegatskega sistema. Seveda pa so tudi pomankljivosti, ki jih bo treba čimprej odpraviti. Na prvi pogled se pri

ocenjevanju dela delegatov zdijo zadeve zamotane in komplicirane. Še zlasti v primerih uveljavljanja delegatskih konferenc. Večina delegatov pozna svoje delo in naloge, saj so v tej mandatni dobi pridno sodelovali pri obravnavi gradiv in na sejah delegacij, delegatskih konferencah in v skupščinah oziroma izvršilnih organih ter skupnosti. Nekateri izmed delegatov pa niso sodelovali v razpravah zato, ker jih k temu ni nihče povabil. Zatajili so nosilci delegatskih konferenc, to so TOZD, ki so nosilke sklica konferenc in

predsedniki delegatskih konferenc.

Lani smo na delavskem svetu obravnavali delovanje delegatskega sistema znotraj gozdnega gospodarstva. Ugotovili smo, da si delegati prizadevajo za odpravo težav v TOZD in DO. Vse premalo pa se člani delavskih svetov zanimajo za dogajanja izven delovne sredine v družbenopolitičnih skupnostih in SIS družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje. Vse premalo so delavski sveti dobivali poročil od delegatov, kar kaže, da delegati svoje funkcije niso v celoti opravili.

Delegacija mora biti povezana z volilci in z njihovimi organi tako, da jih lahko redno informira o svoji dejavnosti in o spornih zadevah, s katerimi se srečuje. Delavci in organi, ki so delegate izvolili oziroma določili, pa morajo od njih zahtevati obvestila in pojasnila. Le medsebojna povezanost je lahko učinkovita.

V oceni smo zajeli delovanje 30 delegatov — delegacijo za zbor združenega dela, delegate, izvoljene v splošno delegacijo za SIS družbenih dejavnosti občine in sicer v: izobraževalno skupnost, raziskovalno skupnost, otroško varstvo, kulturno skupnost, telesnokulturno skupnost, socialno skrbstvo, zdravstveno skupnost, skupnost za zaposlovanje, pokojninsko invalidsko zavarovanje in stanovanjsko skupnost. Razen dele-

gato v SIS družbenih dejavnosti so delavski svet DO in delavski svet delovne skupnosti določili delegate še za naslednje samoupravne organizacije in skupnosti: posebno izobraževalno skupnost in posebno raziskovalno skupnost, v samoupravno skupnost PTT, vodno skupnost, gozdarsko skupnost, železniško skupnost, cestno skupnost, avtoprevozniško skupnost, v poslovno združenje, združeno zvezo, ljubljansko in beograjsko banko, občinski sklad skupnih rezerv, občinsko zemljiško skupnost in SIS za ekonomske odnose s tujino.

Nekatere delegate smo volili vsi delavci neposredno, druge pa so imenovali samoupravni organi. To pa že pove, komu so delegati odgovorni, koga je treba obveščati in na koga se morajo delegati obračati za odgovore na svoja vprašanja.

Nikoli nismo ocenjevali dela delegacij po gostoti, udeležbi in dolžini sestankov, pač pa po vsebini dela, danih pobudah, po sodelovanju, po povezanosti z organi upravljanja, s sodelavci in po odgovornosti do delegatskih dolžnosti.

Pri razčlenitvi in oceni delegatskega sistema smo ugotovili tudi, da so bile napake narejene že pri izbiri delegatov, še zlasti pa pri volitvah predsednikov delegacij. Praksa je pokazala, da smo v več primerih prepustili usodo delegacije oziroma konference delegacij ljudem, ki niso sposobni niti pripravljati nase prevzemati teže odgovornosti.

(Nadaljevanje na 57. str.)

(Nadaljevanje s 55. str.)

uporabnikov, med drugimi tudi kolektiva GG Novo mesto pa je, dajati pobude za nadalje delo, spremljati potek raziskav in ocenjevati ter izkoristiti njihovo stvarno vrednost.

JANEZ BLAŽIČ, dipl. ing.

Sodelovanje gozdnega gospodarstva Novo mesto s poslovnimi bankami

Gozdno gospodarstvo Novo mesto ureja svoje finančno poslovanje z Ljubljansko banko, temeljno Dolenjsko banko Novo mesto in Črnomelj in delno z Beograjsko banko, temeljno banko Ljubljana p. e. Novo mesto. V Ljubljansko banko so vključene vse naše TOZD z izplačili osebnih dohodkov na hranilne knjižice in z deviznim poslovanjem. Sredstva naših žiro-računov in drugih ustreznih računov predstavljajo kreditni potencial poslovne banke, s katero imamo sklenjeno pogodbo o uporabi sredstev na vpogled. Tako imamo sklenjene pogodbe z Ljubljansko banko Novo mesto za TOZD Gozdarstvo Straža, TOZD Gozdarstvo Podturn, TOK Gozdarstvo Trebnje, TOZD Vrtnarstvo in hortikultura in DSSS. Z Ljubljansko banko v Črnomlju smo sklenili pogodbe za TOZD, ki gravitirajo v področje Ljubljanske banke v Črnomlju. To so TOZD Gozdarstvo Črmošnjice, TOZD Gozdarstvo Črnomelj in TOK Gozdarstvo Črnomelj. Z Beograjsko banko p. e. Novo mesto smo sklenili pogodbe za TOZD Gozdarstvo Novo mesto, TOK Gozdarstvo Novo mesto in TOZD Gradnje. Na podlagi sklenjenih pogodb in koriščenja naših sredstev v omenjenih bankah ima naša delovna organizacija pravico upravljati s sredstvi banke prek delegatskega sistema in tudi najemati kredite iz tako združenih sredstev. Razen naših sredstev na vpogled smo trajno združili del sredstev v sklad osnovnih sredstev banke, v sklad solidarne odgovornosti in v rezervni sklad banke. Na podlagi

vseh teh sredstev smo udeleženi tudi pri delitvi skupnega prihodka banke na članice banke.

V zadnjih letih smo pridobili pri bankah v glavnem investicijske kredite za izgradnjo gozdnih cest in za nabavo opreme, kot tudi stanovanjske kredite na podlagi vročenih sredstev. Kratkoročnih kreditov za obrtna sredstva nismo potrebovali. Krediti so nam bili dodeljeni v glavnem na 5 let z 10 do 12 odstotnimi obrestmi.

Sedaj razpravljajo v bankah, glede na večjo inflacijo v gospodarstvu, o povečanju obresti na prejete kredite. Sodelovanje z bankami je zasnovano na zveznih zakonih o bančnem sistemu in na samoupravnih sporazumih, ki so predpisani in sprejeti na zakonski podlagi.

MILAN DRAGIŠIČ, dipl. oec.

Jože Barič s harmoniko na čelu pohodne enote, ki se je vrnila s Komarne vasi. Udeleženci pohoda so v Komarni vasi položili venec na grob padlih borcev.

Izostanki z dela v letu 1980

NEZGODE S POŠKODBAMI, BOLEZNI, BOLEZ NINE

(nadaljevanje s prejšnje številke)

Med boleznimi je bilo največ primerov prehladnih obolenj, predvsem dihalnih organov (200 primerov), od tega pa je bilo samo 28 primerov gripe in pljučnice. Sledijo različna revmatična obolenja (177 primerov), bolezni prebavil (76 prim.), bolezni cirkulatornega sistema (59 primer.), bolezni živčnega sistema in čutil (51 primer.), bolezni kože in podkožnega tkiva - 46 prim. itd.

Nekatere TOZD smatrajo, da se množijo očitni primeri neopravičenih bolezenskih izostankov z dela, kar gre pripisati dolgoletnim pomanjkljivostim v zdravstveni službi.

23 dni izostankov na vsakega zaposlenega!

Izostanki z dela zaradi bolezni, telesnih poškodb in dru-

gih vzrokov, so na zaposlenega pri DO znašali:

- zaradi bolezni 15,7 dni (brez pogodb. del.)
- zaradi poškodb izven dela 3,5 dni
- zaradi poškodb v zvezi z delom 2,2 dni (upošt. pogodb. del.)
Skupaj: 21,4 dni

Drugi izostanki z dela:

- zaradi nege družinskih članov 0,6 dni
- zaradi zdravstvenih pregledov 0,3 dni
- porodniški dopust 1,2 dni
Skupaj: 2,1 dni
Skupaj vsi izostanki z dela: 23,5 dni letno za zaposl. pri DO

Vsak dan 63 delavcev ne dela.

Ob upoštevanju 273 letno planiranih delovnih dni, je bil

zaradi bolezni, telesnih poškodb ali drugih vzrokov letni izpad ljudi z dela sledeč:

- zaradi bolezni 41,2 oseb
- zaradi poškodb izven dela 9,1 oseb
- zaradi poškodb v zvezi z delom 6,1 oseb
Skupaj: 56,4 oseb ali 7,9 odst.
- zaradi nege družinskih članov 1,7 oseb
- zaradi zdravstvenih pregledov 0,6 oseb
- zaradi porodniškega dopusta 3,2 oseb
Skupaj: 5,5 oseb
Celotni letni izpad z dela: 61,9 oseb ali 8,6 odst.

3. Izostanki z dela zaradi nege obolelih družinskih članov, zdravniških pregledov, porodniškega dopusta

Ta vrsta izostankov z dela sicer ne spada med boleznine, kljub temu pa jih ločeno evidentiramo.

V primerjavi z letom 1979 je bilo v letu 1980 za 12 odst. več primerov izostankov z dela zaradi nege družinskih članov (98 : 110) in za 49 % več dni izostankov (306 : 457). Udeležencev zdravniških pregledov je bilo za 47 odst. manj (189 : 133), dnevi izostankov z dela pa so se znižali za 41 % (295 : 175). Število dni porodniškega dopusta je bilo višje za 32 % (667 : 883).

4) Poklicna obolenja

V preteklem letu niso bili ugotovljeni novi primeri poklicnih obolenj.

5) Invaliditeta

V letu 1980 so bili uvedeni postopki za priznanje invalidnosti ter za morebitne invalidske upokojitve (invalidi I. kategorije) za 21 delavcev DO. Od tega je bilo do konca leta pozitivno rešeno 12 primerov. Enemu od delavcev je bila priznana invalidnost II. kategorije, ostalim 11 delavcem pa invalidnost III. kategorije. V treh primerih je k odločitvi o invalidnosti pripomoglo poklicno obolenje, v ostalih primerih pa razna druga obolenja. Za vse te delavce smo dolžni preskrbeti zaposlitev na drugem ustreznem delu, kar pa je pri naši DO vse težje. Za dva delavca - invalida III. kategorije smo sicer uspeli dobiti ustrežno zaposlitev pri Novoleusu oz. pri organizaciji Varnost,

kar pa sta delavca odklonila, z zahtevo, da ostaneta na delu pri naši DO. Tako se je tudi zgodilo. V drugih DO je zelo težko dobiti ustrežno zaposlitev za naše delovne invalide. Če pa do takšne možnosti le pride, tedaj delavci - invalidi odklanjajo tako zaposlitev, verjetno iz strahu, da bo ogrožena njihova socialna varnost.

Trenutno dela pri naši DO 50 invalidnih oseb, predvsem III. kategorije. Njihov delež na zaposlene je zelo visok, saj znaša 7 odst. (v letu 1979 - 5,8 odst.) ter stalno narašča. Ker na zaposlenega izven lastne DO skorajda ne moremo računati, ustrežno koristno zaposlitev doma pa vse težje najdemo (poleg invalidnih oseb je v DO zaposleno tudi znatno število ljudi z zmanjšano delovno sposobnostjo iz drugih razlogov), ponovno predlagajo, da razvojno - tehnična služba DO celovito prouči to problematiko in predlaga ustrežno rešitev za daljše obdobje. Strokovni svet DO naj bi nato o tem posebej razpravljal in sklepal.

V letu 1980 je bilo upokojenih 9 delavcev, od tega štirje starostno, pet pa invalidsko. V zadnjih štirih letih je bilo invalidsko upokojenih kar 42 delavcev, torej 10,5 poprečno letno. V primerjavi s starostnimi upokojenci je invalidskih upokojitev okrog 56 odst., torej več kakor vsak drugi. Med fizičnimi delavci le redkokateri dočaka starostno upokojitev.

Na področju zdravljenja alkoholikov ne dosegamo zaželjenih uspehov. Od obravnavanih osmih primerov sta le dva pristala na zdravljenje v ustrezni zdravstveni ustanovi in do sedaj abstinentata.

Kontrola bolezenskega staleža je bila opravljena pri 26 bolnikih. Ob kontroli so bili bolniki doma in so se zdravili. Kontrole niso bile opravljene pri delavcih iz SR BiH, kadar so bili ti delavci med boleznijo doma.

Ob zaključku tega poročila velja poudariti, da so zlasti pri nezgodah s poškodbami v zvezi z delom opazni znatni premiki na bolje, kar je nedvomno posledica vse boljšega uveljavljanja celovitega varstva pri delu v okviru DO in TOZD. Prav to pa naj bo nam vsem spodbuda za še večje in učinkovitejše napore, da bi se na celotnem področju boleznin in invaliditete stanje hitreje izboljševalo.

**Vodja službe za VD:
BOGOMIR ŠPILET IČ, varn. ing.**

(Nadaljevanje s 56. str.)

Pa še na eno pomanjkljivost bi radi opozorili: tam kjer poslovodni organi čutijo primerno odgovornost za delovanje delegatskega sistema in samoupravnega urejanja medsebojnih odnosov, je delo delegatov in delegacije mnogo uspešnejše. Zato predlagamo, da bi se morali v zvezi z delovanjem delegacij in konferenc delegacij posebno potruditi poslovodni organi, pa tudi strokovnjaki v TOZD. Ti naj bi poskrbeli za sklic delegacij, konferenc in po možnosti tudi sodelovali pri razpravi o gradivu. Še zlasti bi kazalo zadolžiti vse poslovodne organe, da obvezno sodelujejo v razpravi, ko gre za koristi TOZD.

Delavci v TOZD odločajo o dohodku, ki so ga ustvarili in ga razporejajo za razvoj TOZD, za razvoj celotne naše družbe in za svoje lastne potrebe. Precej denarja namenijo torej za splošne in družbene potrebe in prav o teh sredstvih, ki jih ni tako malo, odločajo delegati, skupaj z izvajalci nalog, preko svobodne menjave dela. S tem, ko se delegati vključujejo v reševanje interesov širše družbene skupnosti, odpravljajo oblast države in monopol posameznikov. Torej nas mora še kako zanimati izobraževanje, otroško varstvo in komunala, kar vse je sestavni del našega vsakdanjega življenja.

Prav iz prej navedenih razlogov se morajo delavci v TOZD vse bolj zanimati za delovanje in razvoj krajevne skupnosti, saj

več kot dve tretjini časa tam tudi preživijo. Obvezno se morajo delegati posvetovati z delegati KS, ko gre za skupne interese ter obveščanja o sprejetih sklepih na skupščinah. Iz krajevne skupnosti in iz TOZD, torej iz temelja, je zgrajena naša jugoslovanska družba. Nasilci oblasti smo krajani in delavci oziroma delegati, ki smo jim zaupali odločati v skupščinah, ne samo v krajevni skupnosti, pač pa tudi v občini, v republiki in v zvezi. Od naših skupnih naporov pa je odvisno, kako dobro bomo krojili usodo družbe. Naši delegati morajo sodelovati pri sprejemanju zakonov, odlokov in drugih predpisov, ki jih sprejemajo delegatske skupščine. Delegate razen svojega rednega dela obremenjujemo še z delom v skupščinah in v družbenopolitičnih organizacijah. Pri svojem delu pa bodo uspešni le, če jim bomo pomagali, še zlasti zveza komunistov in sindikalna organizacija, ki sta posebej odgovorni za samoupravno in politično aktivnost delegatskega sistema.

Predlagam delavskemu svetu, da izreče priznanje vsem delavcem, ki so kakorkoli pomagali razvijati naš delegatski sistem, obenem pa pozove vse tiste delavce, delegate in strokovne delavce, ki so doslej iz različnih razlogov zapostavljali demokratično obravnavo vprašanj, da pomagajo pri graditvi zastavljene skupščinskega sistema, ki je nam vsem skupaj najbližji in najbolj življenjski.

Kaj je z obratnim knjigovodstvom

Več poudarka načrtovanju in spremljanju stroškov

V računovodstvu pri delovni skupnosti skupnih služb imamo finačno knjigovodstvo, v temeljnih organizacijah pa obratno knjigovodstvo. Informacije, ki jih zbira finančno knjigovodstvo, so v prvi vrsti namenjene za zunanje potrebe, obratovno knjigovodstvo pa ima v glavnem le notranji pomen. To pomeni, da se ukvarja s podrobnostmi notranjega področja poslovanja. Pri TOZD Gozdarstvo zajemamo stroške po posameznih dejavnostih: izkoriščanje gozdov (posebej za posek lesa, spravilo in kamionski prevoz), gojenje gozdov, drevničarstvo, predelava lesa, mehanizacija, v okviru režije pa še vzdrževanje gozdnih cest, odprema lesa, terenska vozila in uprava TOZD. V okviru vsake dejavnosti zajemamo stroške po posameznih proizvodih in storitvah.

Zadnje čase ugotavljamo, da obratovno knjigovodstvo ne daje takih podatkov, kakršnih smo bili vajeni pred nekaj leti, zato tudi poročil o gibanju stroškov, ki so nujno potrebna za poslovne odločitve, ne sestavljamo več. Če pa bi v naši panogi gospodarstva oziroma v lesnopredelovalni industriji zaškripalo, bi se kaj hitro začeli sporazumevati na področju cen in o prihodkovnih odnosih. Računske osnove za samoupravne sporazume o skupnem prihodku in skupnem dohodku pa bo treba iskati prav v standardih stroškov, tako da bodo doseganja dognanja stroškovnega računovodstva več kot dragocena. Zato moramo že kar takoj poudariti vlogo obratovnega knjigovodstva, ki smo ga zaradi prevelikega poudarjanja organiziranosti TOZD, odpiranja žiro računov zanje ter sestavljanja obračunov in zaključnih računov, postavili na stranski tir.

Z namenom, da najprej ugotovimo, kako je z obratovnim knjigovodstvom v posameznih temeljnih organizacijah, smo sklicali 10. 4. 1981 sestanek vseh obratovnih knjigovodij z naslednjim dnevnim redom: sestava dokončnega obratnega obračunskega lista za leto 1980, plan obratne režije za 1981 in druga vprašanja obratovnega računovodstva.

Ugotovitve s sestanka pa so naslednje:

1. knjigovodje ugotavljajo, da nismo organizirali obratovnega knjigovodstva tako kot je predvidevala študija, ki jo je pred leti izdelal za našo delovno

organizacijo Zavod za produktivnost dela;

2. obratni knjigovodje smatrajo, da je bilo knjigovodstvo pred ustanovitvijo temeljnih organizacij na višji strokovni ravni, bolj poenoteno in povezano. S TOZD se je spremenila vloga in miselnost: preveč smo poudarjali delitev dohodka, vse manj pa smo upoštevali vpliv stroškov na boljše gospodarjenje. Zaradi takega mišljenja, zaprtosti TOZD in nepovezanosti, smo začeli stroškovno knjigovodstvo zamenjati. Samo od obratovnega knjigovodje v posamezni temeljni organizaciji je bilo odvisno zajemanje stroškov po strokovnih mestih in nosilcih, zato imajo nekateri izdelan obračunski list skoraj v celoti, drugi pa ne.

3. Pred ustanovitvijo temeljnih organizacij je bilo delo obratovnih knjigovodij bolj cenjeno in vrednoteno, ko so zbrane podatke o obratovnem knjigovodstvu vsestransko obdelali in analizirali v posameznih strokovnih službah.

4. Ugotovili so, da pri vrednotenju zahtevnosti del obratovnega knjigovodje ni zajeta količina dela, ki je po posameznih temeljnih organizacijah precej različna.

5. S priklučitvijo avto-transportne dejavnosti k TOZD Gradnje so nastale nekatere spremembe pri zajemanju podatkov o kamionskih prevozih, ki trenutno ne zadoščajo potrebam TOZD gozdarstva. Zato morajo vsi obratovni knjigovodje še vedno zbirati potrebne podatke. To delo bomo poenostavili z boljšo organizacijo in

ga prenesli v TOZD transport in gradnje.

6. Sklenili so, da bodo vsi obratovni knjigovodje sestavili obratni obračunski list stroškov za 1980. Ta bo podlaga za izdelavo nove metodologije za sestavo enotnega obračunskega lista stroškov. V vseh temeljnih

organizacijah bodo morali sestavljati obračunski list za 1981 leto v celoti, da bo možno primerjati dejansko nastale stroške z načrtovanimi.

7. Na koncu smo zabeležili še pripombo, da bi bilo v bodoče potrebno organizirati več strokovnih sestankov te vrste. To bo vplivalo na večjo uspešnost pri delu obratovnih knjigovodij.

JANEZ RUSTJA

Plan proizvodnje smo izpolnili

Do konca maja smo posekali 58.665 m³ lesa (planirano 129.135 m³), odkupili pa 25.381 m³ lesa (planirano 56.990 m³). Količine po vrstah lesa ter primerjavo s planom za leto 1981 in z letom 1980 prikazujemo v naslednji tabeli.

	iglavci m ³	listavci m ³	drva m ³	skupaj m ³
družbeni gozdovi:				
- doseženo do konca maja 1981	20.632	30.290	7.743	58.665
- doseženo do konca maja 1980	18.926	32.061	9.197	60.184
- planirano 1981	49.819	58.009	21.307	129.135
- indeks (dosež.:plan.)	41	52	36	45
zasebni gozdovi:				
- doseženo do konca maja 1981	4.938	18.763	1.680	25.381
- doseženo do konca maja 1980	6.718	20.765	1.885	29.368
- planirano 1981	10.559	42.881	3.550	56.990
- indeks (dosež.:plan.)	47	44	47	45

Posamezni TOZD in TOK pa so plan proizvodnje do konca maja izpolnili takole:

TOZD Novo mesto 53 odst.
TOZD Straža 46 odst.
TOZD Podturn 43 odst.
TOZD Črmošnjice 41 odst.

TOZD Črnomelj 48 odst.
TOK Trebnje (družbeni) 41 odst.
TOK Novo mesto 55 odst.
TOK Črnomelj 33 odst.

JANEZ RUSTJA

Referendum je uspel

Sredi maja smo se na referendumu izrekli za predlagane spremembe in dopolnitve pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. Predlog sprememb in dopolni-

tev je bil sprejet v vseh temeljnih organizacijah. Naj navedem le nekaj novosti, ki jih spremembe in dopolnitve prinašajo:

- o višini materialnih nadomestil in povrnitvi stroškov bo v bodoče odločil in jih sprejema delavski svet;

- delavci gozdnega gospodarstva bomo imeli pod pogoji, ki jih določa pravilnik, pravico do regresa tudi v času zdravljenja v zdravilišču;

- povišali smo nadomestilo za ločeno življenje;

- osnova za izračun nadomestila za čas bolniške je sedaj 90 % povprečnega OD delavca v preteklem letu (če gre za nesrečo pri delu pa je osnova 100 % povprečnega OD delavca v preteklem letu).

Povem naj le še to, da gre pravzaprav le za usklajitev našega pravilnika z določbami družbenega dogovora o materialnih nadomestilih in družbenim dogovorom o povrnitvi stroškov.

JOŽE KOVAČIČ

Najuspešnejši v krosu so bili Vinko Longar iz TOZD Gozdarstvo Straža (na fotografiji v sredini), ki je bil prvi, ter Ivo Kulovic in Silvo Bratkovič, ki sta za TOZD Gozdarstvo Novo mesto priborila ekipno zmago.

Zamujeno je treba nadoknaditi

Analiza rezultatov poslovanja v I. četrletju

TOZD Gozdarstvo Črnomelj

Z rezultati poslovanja v I. četrletju 1981 v TOZD Gozdarstvo Črnomelj ne moremo biti zadovoljni. Uspeh poslovanja je, v primerjavi z lanskim prvim četrletjem, precej slabši pa tudi slabši od uspeha, ki ga je doseglo gozdno gospodarstvo kot celota.

Celotni prihodek je dosežen s 106 odst. (GG 139), dohodek 104 (137), čisti dohodek 56 (GG 127), osebni dohodki 133 (GG 140), za sklade 31 (GG 129), ustvarjena pa je izguba v višini 153 milj. starih din. Za celotno analizo primerjajmo izvršitev dinamike letnega plana. Glede na letni plan je celotni prihodek dosežen 12 odstotno, dohodek 12 odst., čisti dohodek 7 odst., osebni dohodki 14 odst., skladi 4 odstotno.

V januarju, februarju, marcu in celo aprilu je bil v višinskih predelih visok sneg. Sekače smo preusmerili na sečnjo v nižinski revir in smo posekali 29 odst. lentega plana sečnje. Kljub temu pa je bilo nadpoprečno veliko snežnih dni pri vseh delavcih. Spravilo je bilo močno ovirano, v marcu pa smo premestili en traktor v Brkine, kar je še zmanjšalo pravilne zmogljivosti. Zato so zaloge v gozdu porasle za 20 odstotkov.

Največji zastoj je nastal pri prevozu lesa, kjer so zaloge na kamionskih cestah v primerjavi z letom 1980 porasle za 70 odst.. Ker je prevoz tesno povezan s prodajo lesa, je le-ta v primerjavi z letom 1980 nižja za 29 odst.

Normativ pri sečnji iglavcev smo dosegli 104 odstotno, listavcev 104 odstotno in drv 120 odstotno. Pri traktorjih je doseganje norm v poprečju 105 odst., vendar je storilnost zaradi velikih pravilnih razdalj, pretežno goli in slabega vremena, bila le 327 m³ na traktor.

Lansko leto smo sprejeli nalogo, da bomo znižali boleznine za 30 odstotkov. To smo dosegli. Boleznin je bilo 507 dni (lani 730), kar je za 31 odstotkov manj. Materialni stroški so porasli za 9 odstotkov, kar je predvsem vplivalo na porast dohodka, ki je porasel le za 4 odstotke. Nenormalen je

porast pogodbenih in zakonskih obveznosti. V TOZD Črnomelj je indeks 225 – v GG 144. V razmerju z dohodkom je udeležba zakonskih in pogodbenih obveznosti v TOZD 62 odst., v delovni organizaciji pa 35 odst. Deloma je to zaradi drugačnega obračunavanja zakonskih obveznosti, deloma pa zaradi

obveznosti prispevka za skupne službe, ki je obračunan s 25 odst. letnega plana ne glede, da smo dosegli le 12 odst. letnega plana dohodka.

Na zborih delavcev in OO ZKS smo obravnavali rezultate poslovanja. Poslovodni organi so zadolženi, da ukrenejo vse potrebno za pospešitev spravila in prevoza. Ostro je bila kritizirana tudi organizacija prevoza. V aprilu in maju (24. 4. do 15.

5.), ko je bilo potrebno najbolj okrepiti prevoz, ni imela TOZD Črnomelj, kljub vsem zahtevam niti enega kamiona za prevoz tehničnega lesa. Poostri moramo delovno disciplino na vseh delovnih mestih in tedensko spremljati vse faze proizvodnje. Nekateri ukrepi so že izvedeni in pričakujemo, da se bo oddaja lesa pospešila. Predlagali bomo tudi ukrepe, ki jih bo moral oceniti delavski svet delovne organizacije, da bi v polletnem obračunu ponovno ne ustvarili izgube.

ANTON FABJAN

Mnogo rok za novo rast!

Spomladi smo pogozdili 213.700 sadik. Pogozdovali so tudi šolarji in vojaki

Pogozdovanje, ki je eno najbolj zamudnih gozdnogojitvenih del, je treba opraviti v razmeroma kratkih obdobjih pred začetkom ali po koncu rasti spomladi in jeseni. V času pogozdovanja, ki zahteva veliko delovnih rok, obenem pa mora redno potekati tudi izkoriščanje gozdov, je zato vedno premalo delavcev.

V stiski so nam tudi letos, kot že prejšnja leta, pomagali šolarji in vojaki. To pomlad so mladinci posadili 26.300 sadik, kar je malo manj kot devet hektarov novih nasadov. Pogozdovalo je 338 šolarjev – 1439 ur in 50 vojakov – 200 delovnih ur.

Na področju TOZD gozdarstvo Novo mesto so delali dijaki strojnega oddelka 3. a razreda. Na Podgrajski gmajni so pogozdili 1200 sadik in na 5 hektarih popravili po snegu poglele jeseni pogozdene sadike. Dijakinje 3. razreda gimnazije iz Novega mesta so v drevesnici Struga strojno presadile 120.000 sejank smreke. Delale so tri popoldneve in tako

skupaj z dopoldansko izmeno rednih delavk močno pospešile presajanje, ki je moralo biti zaradi suše opravljeno čim hitreje.

Tudi na TOK Gozdarstvo Novo mesto so k pomladanskemu pogozdovanju pritegnili stodeset šolarjev, ki so posadili devet tisoč sadik. Pogozdovali so taborniki osnovne šole Martina Kotarja iz Šentjerneja, učenci osnovnih šol Brusnice in Žužemberk ter dijaki pedagoške gimnazije Novo mesto.

Največ mladine je pogozdovalo na področju TOZD Gozdarstvo Črnomelj, kar 176 šolarjev in 50 vojakov. Posadili so 15.000 sadik na 6 hektarih v 904 urah. Delalo je 65 mladincev iz tekstilne šole Beti, 96 osnovnošolcev iz Črnomlja in 15 članov občinske konference ZSMS Črnomelj. Osemnajst šolarjev iz Vinice je zasadilo 1100 sadik.

Za sodelovanje v vzgojitelji in mladino so vneti zlasti na tistih TO, ki imajo obsežnejše načrte pogozdovanj kot so TOZD Novo mesto, TOK Novo mesto in TOZD Črnomelj. Na TOK

Črnomelj so letos močnejše pogodbeno sodelovali s kmeti lastniki gozdov.

Pritegnitev mladine k nekaterim delom v gozdarstvu je koristna za obe strani, za gozdarstvo in za mladino. Pred delom ponavadi gozdarji šolarje pouče, kako delati, o namenu in potrebi pogozdovanja, pa tudi o pomenu gozdov. Tako neposredno spoznavanje z gozdom in s potrebnimi deli v njem pa nima samo izobraževalnega, temveč tudi vzgojni učinek. Mladina tako zve, da koristi, ki jih imamo od gozdov, ne pridejo same po sebi, temveč da je potrebno za boljše in večje donose veliko strokovnega dela. Pri nekaterih šolarjih vzbudimo tudi zanimanje za gozdarski poklic, večina pa bo za vse življenje ob takem delu utrdila v sebi pravilen odnos do gozda kot bistvenega dela našega okolja in kot pomembnega vira potrebnih surovin.

Gozdarjem je pomoč mladine dobrodošla, vendar pa jim tako sodelovanje nalaga tudi dodatne obveznosti. Delo mora biti dobro pripravljeno, učence je potrebno čim bolj jasno poučiti, pogozdovanje pa sproti nadzorovati. Posebno je potrebno paziti, da so sadike čimmanj izpostavljene soncu in vetru, da so jamice dovolj velike v primerni medsebojni razdalji in sadike pravilno zasute ter dobro utrjene. Pri večjem številu sodelujočih pa je s tem toliko dela, da jih je nujno treba razdeliti na skupine, ki jih vodijo tehniki in izkušeni delavci-gojitelji. Le z dobro organizacijo bomo dosegli, da se sicer koristna pobuda ne sprevrže v škodo.

Dosedanje izkušnje dela z mladino so dobre, zato je tako sodelovanje treba gojiti tudi v bodoče, v zadovoljstvo obeh strani – mladine in gozdarjev.

Mirko Jarc (TOK Gozdarstvo Novo mesto) pri kombiniranem rezu.

Janez Šebenik - petdesetletnik

Janez Šebenik, vodja TOZD Gozdarstvo Črmošnjice, je pred kratkim praznoval petdesetletnico. Rodil se je 6. 4. 1931 v Dol. Logatcu kot sin delavske družine.

Osnovno šolo je obiskoval v domačem kraju, kjer je končal šest razredov in štiri razrede gimnazije.

Po osvoboditvi je sodeloval v raznih mladinskih organizacijah, bil je sprejet v SKOJ in leta 1950 v ZKJ. Udeleževal se je tudi mladinskih delovnih brigad, ki jih je bilo po osvoboditvi veliko. Leta 1946 je bil na progi Brčko-Banoviči, leta 1947 pa je gradil progo Šamac-Sarajevo.

Srednjo gozdarsko šolo je končal v Ljubljani in potem odšel v Zadar v šolo za rezervne vojaške starešine. Po prihodu iz JNA je prišel v dolensko metropolo in se zaposlil leta 1953 na GG Novo mesto pri GO Poljane kot vršilec dolžnosti upravitelja vse do leta 1954, ko je bil imenovan za upravnika GO Poljane. Upravitelj GO Poljane je bil do leta 1956, ko je bil službeno premeščen na GO Črmošnjice v sklopu kmetijske gozdarskega podjetja. Ob reorganizaciji podjetja je postal vodja TOZD Gozdarstvo Črmošnjice.

V razmeroma dolgoletnem službovanju je Janez dosegel veliko delovnih uspehov na svojem delovnem mestu pa tudi pri delovanju v raznih družbenopolitičnih organizacijah v občini Črnomelj, Novo mesto ter v KS Dolenjske Toplice, kjer živi in pridno sodeluje zlasti pa uspešno vodi kulturno društvo Maks Henigman. Vseskozi se je tudi prizadevno trudil za napredek Črmošnjic in KS Semič, v kateri je več let živel.

Na koncu bi tovarišu Janezu Šebeniku, v imenu vseh članov TOZD Gozdarstvo Črmošnjice in vaščanov, še enkrat iskreno čestital za petdesetletnico in se mu zahvalil za ves trud, ki ga je posvetil dobrobiti našega kolektiva in vasi Črmošnjice.

ALOJZ PUHAN, ml.

Obrambni dan

Že dolgo smo se pripravljali nanj. V petek so potekale zadnje priprave. Pri pouku nam je tovarišica govorila o pomembnosti tega dne in o njegovem poteku. Petkovo popoldne je hitro minilo. Tu je bilo sončno sobotno jutro. Učenci smo se ob 8. uri zbrali pred šolo. Potem smo si v avli ogledali igrico Mati, ki so jo odigrali naši sošolci. Medtem pa je potekal še sestanek kurirjev, straž in izvidnic, kjer smo dobili še zadnja navodila. Ko je bilo igrice konec, smo zdrveli iz šolskega poslopja in se zbrali vsak pri svoji številki. Naša številka je bila 7, združila pa je

učence iz Brezovega loga, Bučne vasi in še nekaj ulic v novem naselju nad šolo.

Učenci smo bili razporejeni še v manjše grupe, ki so jih vodile tovarišice. Krenili smo po čimbolj skrivnih poteh proti Potočni vasi. Izvidnica je hodila pred skupino, da bi jo tako obvarovala, naše oči pa so dobesedno prečesale vse grme in grmičke, travnike, poti, da bi izsledile kakega diverzanta. Toda zdaj jih še ni bilo tu.

Vsi utrujeni in lačni smo vlekli noge, ko smo na železniški progi zagledali nekega tipa, za nas diverzanta. Straže so bile v hipu pred njim in so zahtevale

Niko Goleš obranil naslov

V Novem mestu - na kegljišču Loka, je bilo kegljaško prvenstvo gozdnega gospodarstva, na katerem je sodelovalo 11 ekip.

Tekmovanje je bilo v disciplini 4 x 50 lučajev mešano.

Zmagala je ekipa TOK Gozdarstvo Novo mesto s 759 keglji, pred ekipo DSSS in TOZD Črnomelj.

Pri posameznikih je ponovil lanski uspeh Niko Goleš, član ekipe TOK Gozdarstvo Trebnje, z 223 podrtimi keglji. Drugi je bil Janez Rustja, DSSS (222) in tretji Adi Štor, TOK Gozdarstvo Novo mesto (215).

*****
* V Kirgiziji so na površini *
* 29.000 ha orehovi gozdovi, *
* ki jim ni enakih na svetu. V *
* zadnjih štiridesetih letih so *
* povečali donosnost teh goz- *
* dov na 700 - 800 kg plodov *
* na hektar. *
*****

Rezultati - ekipno: 1. Tok Gozdarstvo Novo mesto 759 (Jarc 183, Petrov 199, Klojučar 162, Štor 215), 2. DSSS 721 (Rustja 222, Kruh 174, Kovačič 175, Blažič 157), 3. TOZD Gozdarstvo Črnomelj 703 (J. Rožman 203, S. Rožman 187, Kumar 167, Rade 146).

Posamezno: 1. Goleš (TOK Trebnje) 223 podrtih kegljev, 2. Rustja (DSSS) 222, 3. Štor (TOK Novo mesto) 215.

Zmagovalci v ekipnem in posameznem tekmovanju so dobili pokale, drugo in tretje uvrščeni ekipi pa diplome.

Na 2. memorialnem kegljaškem turnirju Jožeta Mrzlaka, ki je bil na kegljišču Loka v Novem mestu, je bil najboljši Dolenjec naš Janez Rustja, na 6. mestu. Rustja je podrl 871 kegljev. Zmagal je stalni državni reprezentant Miro Steržaj. Na spominskem turnirju je sodelovalo 61 predstavnikov iz vseh večjih slovenskih klubov. Goleš je zasedel 10. mesto.

Fotoamaterji sodelujte!

NATEČAJ DELAVSKE FOTOGRAFIJE „NAŠ DELAVNIK“

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, Delavska enotnost in Foto-kino zveza Slovenije razpisujejo javni natečaj amaterske delavske fotografije pod naslovom „Naš delavnik.“

Na natečaju lahko sodelujejo vsi člani Zveze sindikatov Slovenije, ki se s fotografijo ne ukvarjajo poklicno, z največ štirimi črnobelimi fotografijami z motiviko našega vsakdanjega dela, ustvarjalnosti in prizadevanj v vseh okoljih, pri čemer naj posvetijo posebno pozornost človeku. Fotografije ne smejo biti starejše kot dve leti, v formatu od 18 x 24 do 30 x 40 cm. Natečaj bo trajal do 1. septembra letos.

Vsi udeleženci natečaja oziroma razstave bodo dobili priznanje. Razstava bo rangirana v skladu s kriteriji Foto-kino zveze Slovenije. Najboljše fotografije bodo nagrajene.

(Iz Informacij RS ZSS za obveščanje v združenem delu).

Opomba uredništva: Fotografije bomo objavili tudi v Dolenjskem gozdarju.

geslo. On pa je samo gledal in nazadnje smo spoznali, da je domačin. Smejali smo se in že smo bili pod kozolcem. Razporedili smo se in postavili straže, pa tudi utešili lakoto in žejo. Nekaj časa smo bili še prosti, potem pa nam je tovarišica govorila o partizanskem šolstvu med NOB, pa tudi sami smo predlagali, kako bi si uredili tako šolanje. Pri drugem taboru, kjer so bili predvsem mlajši učenci, je tovarišica učila peti pesem Kosec koso brusi. Mi, večji smo ugotovili, da bi se v taki partizanski šoli naučili več stvari za življenje manj pa fizike in kemije. Da, najvažnejše je pa to, da so naše straže ujele pet diverzantov, ki so se potikali okoli tabora.

Sklenili smo, da jih bomo prevzgojili. Upamo, da smo uspeli, saj so nas morali poslušati. Na koncu smo še vsi skupaj zapeli pesem Kosec koso brusi in Našo Jugoslavijo. Srečni in nasmejani smo se vračali domov.

MARTA BOBNAR 7. b.
Osnovne šole Novo mesto
TOZD XII. SNOUB Bršljin

Proučevanje možnosti in omejitev biološke zaščite gozdov (v Nemčiji). Za normalno življenje gozda naj bi bilo na 1 hektaru gozda pet ptičjih gnezd. Toda take gostote gnezd običajno v gozdu ni. V jelovih gozdovih so namreč v najboljšem primeru našli le 3 gnezda na enem hektaru. Umetno povečanje števila gnezd je otežkočeno, pa tudi predrago. Za biološko zaščito gozdov so zelo pomembne tudi mravlje, predvsem male rjave mravlje, katerih mravljišča naj bi bila oddaljena med seboj 50 metrov.

DOLENJSKI GOZDAR

Glasilo izdaja delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto - Odgovorni urednik ing. Janez Penca. Uredniški odbor: Mirko Bajt, Franc Bartolj, Tone Fabjan, ing. Jože Falkner, ing. Slavko Klančičar, Uroš Kastelic, Matija Janovec, ing. Jernej Piškur, Janez Šebenik, Angelbert Tesari. - Izhaja enkrat na mesec v 1400 izvodih. - Uredništvo: Novo mesto, Gubčeva 15 - Časopisni stavek, filmi in prelom: DITC Novo mesto, TOZD Dolenjski list; tisk: TOZD Tiskarna Novo mesto.